

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRACȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Impotriva stricătorilor de Suflet românesc și de Neam

Mare putere dela Dumnezeu a fost, în istoria noastră de veacuri, aceea ce numim „suflet românesc“.

Scrind aceasta intruchipare de două cu vinte românești, ne gândim la ceva duhovnicesc, dumnezeesc chiar, ce a trăit în lutul românesc și s'a manifestat, prin el, înălțându-l la importanța de factor duhovnicesc și de cultură.

Di N. Iorga, în mai mult de cât minunatul său volum recent din Istoria Românilor, ne vorbește, cu solide temeieri și cu mare măiestrie, despre „creațiunea românească“ — formele noastre de limbă și viață și „legea“ „românească“ — cari prinseseră forme concrete foarte de timpuriu, în epoca migrațiunei popoarelor.

Noi adăogăm o localizare sau aplicare. Viața aceasta, românească și sufletul ei, prinseseră ființă, sub influința și ocrotirea culturai și Bisericii orientale, de mai înainte de ce imperialismul Romei papilor să fi trecut dincolo de împrejurimile Romei, numite provincie suburbicarie. Și — adăogăm — cu sute de ani mai înainte de așezarea aici a milenarilor noștri asupritori, înălțurați de dreptatea Istoriei, noi ne aveam aici sufletul nostru și formele lui de viață românească.

Sufletul românesc era celce a statornicit aici fundamentele vieții românești și ale drepturilor ei neclătinate pe acest pământ al nostru de milenii.

Acel suflet românesc, care — ca un reflex al prigonirii deodinioară din partea catolicilor, — prin Pravila românească din veacul XVI, dela Ieudul Maramurășului — supunea la canon de aspru post pe Românii, cari ar fi îndrăznit, chiar numai să bea apă „din vas dela iudovi, sau dela latini“.

Acel suflet al nostru care, în vremea altei prigoniri, dela calvini, a preferit, în Ardeal să se cuminece cu muguri, mai bucuros de cât cu cuminecătura calvinească.

Acel suflet care, în Bihorul oropsit al veacului XVIII, a resistat tuturor ispitelor și siluirilor din partea episcopului „latin“ și fișpan (prefect) al județului, cu toată ceata lor de satrapi.

Acel suflet care, aici, mai jos pe Crișuri, în public s'a rostit, prin graiul fruntașului „unit“ Teodor Cismaș dela Gurba, înaintea episcopului dela Arad (1911): „Blăstămat să fie, Prea Sfințite, cine ne-a despărțit în două!“..

Acel suflet, care a biruit la Baia-Moldovei ca la Călugăreni, la Mărăști și Mărășești și 'n tot locul biruințelor românești.

Acel suflet românesc, care acum, trezindu-se din toropeala atâtor lozinci străine și sugestii amăgitoare, apucă pe drumul vechilor credințe mântuitoare, înălțându-se prin mormanul multor ruini de viață românească; adunând, mereu, petrele risipitelor altare vechi; ridicând altare nouă, din piatră și din inimi; luminând — prin mormanul de risipituri — cărările credinței străbune, încălzind înghețate inimi, purificând moravuri ticăloșite și îndreptându-ne privirile tuturora, cu clarviziune și siguranță, spre viitorul și destinul nostru.

E sufletul nostru, cel deapururi unul și curat românesc, care-și cere drepturile sale în cuprinsul vieții românești de astăzi, în fața tuturor stricătorilor de azi, ai acestui suflet și ai vieții românești.

Căci „stricători“ de aceștia avem, și încă prea mulți. Sunt cei din ceata satanică, pe care a osândit-o Sfântul Sinod Românesc: Iudeotalmudo — masonismul și derivatul lor politic Comunismul, mai vicleni și mai răi și mai primejdioși decât toți dușmanii, la un loc, ai Românișmului și Legii românești de prin veacuri.

Sfântul Sinod Românesc i-a pecetluit cu osânda în numele Duhului Sfânt, care cu adevărat a grăit prin Părinți noștri duhovnicești supremi.

Înaltul Guvern, sesizat de primejdiiile reale din cuprinsul Țării și sprijinit de acum înainte pe actul și hotărârea de epocală importanță a Sfântului Sinod Românesc, desigur, va merge înainte pe drumul de apărare a acestui suflet românesc, fără de care frontierele nu pot exista, iar tratatele internaționale nu plătesc o ceapă degerată.

Mai trebuia ca, în străduințele convergente — ale Sfântului Sinod Românesc și ale Guvernului Țării — să se fi legiferat suprimarea celor mai fanalici și mai primejdioși dușmani ai noștri; căci, doară, avem un proiect de lege, chiar din inițiativă parlamentară. Și de nu va face-o Guvernul, — sufletul românesc

va ști să-și urmeze în viața socială, calea de apărare și să impună și Guvernului, de a-și face datoria legislativă, prin Corpurile Igiuitoare sau pe altă cale constituțională.

Avem terea încredere și neclătinată nădejde, că sufletul românesc, redeșteptat, nu va mai putea fi oprit în drumul său izbânditor și izbăvitor: de a-se reinchegea într'o unitate duhovnicească și de a repune poporul român și viața lui românească în toate măsurile de dreaptă și legitimă apărare și, mai pe sus de toate, de dezvoltare prosperă, în linia dreaptă a vieții românești din veacurile de până aci.

ALTE NEAJUNSURI

De când am scris articolul precedent despre urmările, defavorabile rosturilor Bisericii aduse în raport de prea mare atârănare de puterea laică sau de Stat, ne trezirăm, că Parlamentul s'a închis și nu mai poate să fie vorbă de înaintarea la Corpurile legiuitoare, a vr'unui proiect de modificarea legii de organizare bisericească. Foarte bine, de altfel, căci și altmintea ni este prea de ajuns variația caleidoscopică infinită a legiferării civile, fără să alunecăm pe aceasta pantă, a vecinicilor experimentări, și în privința vieții bisericești, care la orice caz își cere mai multă stabilitate în legiferare (Aceasta stabilitate relativă ar fi și mai de dorit în domeniul legiferării civile!).

Dar, cu toate că nu mai e actuală chestiunea, ce amenința, a unei pripite legiferări bisericești, iată noi ne urmăm seria articolelor începute în cauză. Pentru că problema, totuși, a rămas, și ea compoartă întreg interesul nostru, precum și al altora, cari ni-au solicitat să continuăm lămurirea problemei.

Deci, urmăm, înfățișând încă o stare de lucruri, defavorabile, cari își au sorginea în împrejurarea, că Biserica — smulsă din libertatea ei morală și din condițiile de viață, prielnice, de odinioară — n'avea decât să suferă și alte neajunsuri. Iată-le, pe rând și pe scurt, pe cele mai esențiale.

Întâi de toate, *literatura noastră bisericească*, deși aveam dela 1885 o facultate teologică la București, totuși, nici după un deceniu și jumătate nu trecuse dincolo de tezele de teologie și de lucrările întâmplătoare ale profesorilor de teologie. Pricina era, că frunțașii Bisericii românești nu mai aveau, ca mai înainte, nici o parte la dezvoltarea literaturii bisericești

— lucru care nu s'a întâmplat la nici un popor și constituie — după aspra, dar dreapta judecată a Dnului N. Iorga —, și o mare rușine pentru Biserica noastră,¹⁾

Din contra, în loc de a se fi urmat linia marilor cărturari bisericești de odinioară — de Ierarhi purtători de condeiu sau cel puțin de ocrotitori ai condeielor și tiparelor bisericești —, am dat față cu *pacostea proceselor* ziaristice pe temă de plagiate.²⁾ Scandalele ne dureau și pe noi, căci până la noi ajungeau nefericitele broșuri în jurul plagiatelor. Dar nu prea ne mirăm acum, ca atunci, de ele, știind: cum la recrutările de chiriarihi, făcute sub sugestiile puterii politice și a partidelor, nu erau ridicați, totdeauna, în scaunele episcopoești, elementele cele mai calificate. Așa aflăm, dintr'alta broșură,³⁾ că primatul Țării, vizat în acest pamflet, era arătat ca unul care fusese descalificat (?) de Sf. Sinod, că nu are competență științifică de a judeca lucrările literare bisericești, deoarece nu ar fi avut nici o școală (se provoacă la Desbaterile Sinodului, în revista »Bis. ort. română«, pe luna Iunie—Iulie 1845, pag 71, ceea ce nu am putut controla). Nici nu ne vine a o crede, de oarece știm, că în acele vremi de nenorocite tulburări, pamfletul căpătase la noi — și obișnuința a cam rămas până ca azi, zicem noi — o »dezvoltare și o îndrăsneală nepil-

¹⁾ N. Iorga: Tulburările bis, 34.

²⁾ Un revizuitor improvizat al cărților noastre de ritual. București 1905.

Constantin Chiricescu: Un răspuns P. Sf-lui Ath Mironescu. București 1905.

C. Cioroianu: Un episcop plagiator (At. Mironescu). București 1908.

³⁾ Abuzurile și Actele penale, ale mitropolitului Ghenadie (Petrescu) dela București, tip. București 1896, pag. 35.

duită până atunci în lunga istorie a unei Biserici oneste și făcătoare de bine».⁴

Dar, decât aceste hârjonele, erau alte lucruri mai grave, prin urmare mai vinovate: acelea din jurul *evacuărilor sîlnice de scaune chiriarhale*, după patimele celor din viața politică și după slăbiciuni de ale celor din lăuntrul oficialității bisericești, în special și de pe urma recrutării de episcopi după interese lăaturalnice.

În aceasta privință, vor rămânea de pomina câteva cazuri: Unul, al mitropolitului-primat Ghenadie Petrescu — caterisit de Sf. Sinod, la 20 Mai 1896 (sub *liberalu*), așa fel ca să nu mai aibă nici titlul și nici cinstea arhieriei⁵) și totuși fu repus (sub *conservatoru*), cu votul aceluiasi Sf. Sinod, la 4 Dec. din acelaș an, retras a doua zi din scaun.⁶) Despre acest primat se spune, că avea numai 4 clase secundare, deși prin legea din 1872 se cerea, la episcopat, doctorat sau cel puțin licență în teologie, lege ce a fost modificată, în special pentru acest chiriarh, la 1893.⁷) Iar în altă broșură de denigrarea lui⁸) se atribuiau fostului mitropolit-primat caterisit »infamii«, »potlogării« ș. a.

Mare scârbă și durere încercasem în aceea vreme, noi cei din Ardeal; și aceleași sentimente ne-au stăpânit, și ceva mai târziu, când, în arena patimilor și nesocotințelor celor mai necruțătoare de prestigiu ierarhic, fură aruncate cazurile mitropoliților: Partenie al Moldovei, prin hârțueli, la capătul cărora urmă o dimisie (1909), și al lui Atanasie Mironescu care, și el, se retrase, silit, din scaun.⁹)

Dar, aceasta nenorocită stare de lucruri, dintr-o vreme de multe și adânci tulburări¹⁰) bisericești — de cari era vinovat, cum o mai zisesem, politicianismul lacom care caută să pună ghitara pe tot ce trăește în această țară¹¹) — se înăspri și se complica și din lăturea amestecului, vinovat și interesat de a face proseliți, al catolicilor. Aceștia, ca totdeauna, știu să steie în expectativă și, prin uneltiri, să pregătească, sau cel puțin să exploateze certele, în favorul lor propriu.

În acest chip, în mod logic îi vedem pe catolici — de amândouă riturile: catolic și românesc — su-

flând, prin agenții lor, în focul acestor regretabile în volburări, spre a putea pescui apoi în tulbureala lor

Catolicii întrefineau, în slujba acestui scop mășșav și necreștinesc, un serviciu special de propagandă, prin anumite persoane — trecute la catolici și făcători de proseliți¹²) — precum și prin o publicistică de felul lor pentru a mai așșa patimile și vrajba¹³). Acestor învrăjbitori s'au adăugat și preoții de pe vremuri, uniți ai Blajului, trimiși la București: odinioară Demetriu Radu (episcop de mai apoi la Oradea, care, după o conferență în acest spirit, finută la Ateneul român din București — n'a mai ieșit pe la intrarea principală); iar pe vremea tulburărilor bisericești de acum treizeci de ani, sufla în acelaș foc al vrăjbei și preotul unel, bucureștean atunci (azi episcop la Lugoj) Dr. Ioan Bălan, care amenința alături de M. Th. C., pe călugărițele revenite la ortodoxie, cu *afurțania lui Dumnezeu*.¹⁴)

Tot în aceeaș vreme, catolicismul subversiv avea și alți agenți provocători printre noi, ca pe acel Frollo¹⁵) profesor pe atunci la liceul bucureștean „Matei Basarab“, — un italian, care s'a înfășișat la primatul Țării, cu propunerea: să supună papei Biserica ortodoxă, căci va primi apoi titlul de „patriarh unit“¹⁶). Și, firește, alături de aceste elemente disolvante pentru Ortodoxia Bisericii românești, trebuia să se înșirue și între cari și „Adevărul“, care în Nr. dela 4 Oct. 1909 — ce competență de amestec va fi avut, și atunci scria, că singura „scăpare“, adică de ieșire din starea de tulburări, mal este „unirea“ cu Roma.¹⁷)

Și mai erau și oameni de bună credință, chiar și între clericii ortodocși, ca arhimandritul tinăr pe atunci, și cleric cult — care, fără gând de abateredela Ortodoxie, era amestecat în frământările vremii cu gând de o mai bună rânduială în Biserica noastră. Atitudinea sa a fost exploatată, atunci, de partida propagandiștilor catolici, după cum, mai nou, i-s'au atribuit¹⁸) de a fi recomandat, pentru ieșirea din impasululburărilor, „formule catolice“.¹⁹)

În asemenea multiple condiții, de vrajvă și

⁴) Unul era avocatul bucureștean M. Theodorian-Carada, trecut la unieși în 15 Mai 1908, care, încurând, a ademenit la unajie trei călugărițe ortodoxe dela schitul Nămăești (din cari două au revenit în prag de Paștile anului 1909, ceoace i-a dat prilej lui M. Th.-Carada, să le apostrofaze, că sau întors la „borțătură“, întrucât Biserica ort. este „schismatică și eretică“). Vezi Const. C. Diclescu: Tulburările bis. și propaganda catolică (Buc. 1911) pag. 18; — apoi: *Apărarea mitropolitului Athanasie* (Buc. 1911) pag. 159—161, — și: C. Diclescu: *Răspuns unor agenți ai propagandei papiste* (Buc. 1912) pag. 54.

⁵) Erau folle lui M. Th.-C. et consortes eiusdem farinae: „România creștină“, „Biserica Română“, „Viața bisericească“, „Apărarea ortodoxiei“ (?), la Const. C. Diclescu: *Răspuns*..: 55. Alături de M. Th. C. stătea și principele apostat, Vladimir Ghica, trecut la rom. catolici, propagandist catolic și doctor în teologie dela Roma: *Ibid.*

⁶) *Apărarea mitropolitului Athanasie*, pag. 49 și 158.

⁷) E identic oare cu acelaș Frollo, din zilele noastre, care se afirmă în acelaș spirit de intoleranță și provocajie?

⁸) C. C. Diclescu: *Tulburările bis. și Propaganda* pag. 9.

⁹) *Apăr. Mitr. Athanasie*, pag. 53 și C. Diclescu: *Răspuns* 39.

¹⁰) N. Iorga: *Ist. Bis. Rom.* vol. II, (ed. II) pag. 301.

¹¹) În pasiunea tinerească a sa de acum trei decenii, a aruncat și aceasta grea caracterizare, exploatată atunci și de atunci neconținut de către catolici, că „*Ierusalimul cel de sus nu există nicăieri în Biserica ortodoxă*“: Vezi: „*Neamul Rom. Literar*“: An. I (1908) pag. 224. Catolicii, mereu călăresc de atunci pe acest cuvânt repezit în prestigiul Bisericii ortodoxe.

¹) N. Iorga: *Ist. Bis. Rom.* vol. II, (ed. II) pag. 301.

²) Un preot ortodox: Caterisirea mitr.-primat Ghenadie Petrescu. București 1896 pag. 20.

³) N. Iorga: *Ist. Bis. Rom.* vol. II (ed. I.) pag. 318 și 331.

⁴) Un preot ort.: *Caterisirea*... pag. 29.

⁵) *Conservatorii și monahul Ghenadie: Critica petițiunei către M. S. Regele (broșură de-a liberalilor)*, București 1896, pag. 42.

⁶) N. Iorga: *Ist. Bis. Rom.* vol. II, ed. II, pag. 341

⁷) Mai era și cazul episcopului Gherasim Saffirinu cu procesul sinodal din vara anului 1911, ieșit din tulburările bisericești pricinuite de Legea sinodală din 1909. Vezi, un mare volum (dn 446 pag.) scos de episcopul numit, sub titlul de *Documente și Apărare în cauză*. București 1912.

⁸) N. Iorga: *Tulburările bis.* 130.

de tulburări din lăuntrul Bisericii, ca și de u-neltiri din afară, nu mai era de mirat, că *Biserica noastră — deși într'o față liberă politicește, dar nefiind, ea însași liberă față de Stat — nu se putea smulge din vârtejul în care căzuse prin sîla ce i se făcuse de Stat, iar Statul nu o ajuta, deoarece, el însuși în Biserica și prin Biserică, se obișnuise să-și facă pe ale sale socoteli.*

Și atunci, ceea ce în chip firesc trebuia să urmeze, a fost: îngrijorarea celor buni din sânul Bisericii noastre din vechiul Regat, precum și o intervenție oarecare din partea unora din sinul Bisericii noastre ardelenne, pentru îmbunătățirea stărilor de lucruri.

Din aceasta lature a lucrurilor vom semnală, aci, numai intervenția autoritară a marelui istoric național A. D. Xenopol, care, într'o scrisoare (28 Mai 1911) către Ministrul Cultelor, scria următoarele: »Am văzut limpede, din cele petrecute în ultimele zile la Senat și din publicitatea ce s'a dat acestei afaceri, că *dușmani primejdioși urzesc în umbră, nu numai răsbunare contra înaltului prelat (= mitr. Atanasie Mironescu), ci și îngroparea credinței noastre ortodoxe*²⁰⁾.

Iată, încotro merge viața unei Biserici fără libertate de mișcare în raport cu Statul: Lipsită de autoritate în față cu acesta, ea nu poate fi stăpână pe destinele proprii. Și și mai puțin poate fi răspunzătoare înaintea posterității și a lui Dumnezeu pentru urmările acestui sclavaj. În consecință, ea nu poate nici a-și realiza misiunea însași, întregă, fără de covenita libertate în afară, care, singură, îl poate sport forța și autoritatea și în interior, ci mereu e expusă potignellor și slăbită în fața asaltătorilor ei.

Ni-ar plăcea să se creadă, că aceste cuvinte, pe cari din adins le am sprijinit pe mărturii de fapte și de oameni, sunt rodul celui mai profund devotament, pe care-l datorim sfintei noastre Biserici, pe care numai în ipostas de libertate ni-o știm închipui capabilă a reveni la vechile sale condiții de afirmare, cu putere și demnitate.

Recentele hotărâri ale Sfântului Sinod, pe cari le-am reprodus și noi în numărul nostru trecut, ni-se par a fi sâmburele de muștar, din care să răsără și să crească, — mare, viguroasă și întremătoare — *autoritatea, morală și materială de o potrivă, a Sfântului Sinod Românesc*, în domeniul vieții bisericești, ca și în

largul cuprins al vieții românești, avizată la a-tâtea și-atâtea corective morale.

Căci, într'adevăr, astăzi putem exclama cu drepte temeuri, cu cuvintele episcopului Dionisie Romanò al Buzăului (originar din Săliștea Sibiiului) ce și le-a scris drept epitaf (1873):

— „Doamne, nu pedepsi România pentru păcatele fiilor ei.“

Despre ce să predicăm

În Duminica IV. din post (11 Aprilie) pe baza *Evangeliei* (Marcu 9¹⁷⁻³²) vom vorbi despre datorii părinților față de sufletul copiilor.

Cazul copilului chinuit de un „duh mut“ par'că e rupt din societatea noastră de astăzi, când se pare că părinții nu mai au decât datorii, impuse de legi, față de întreținerea trupeză a copiilor.

Trei momente rețin mai ales atențiunea celui ce citește pericopa *Evangeliei*.

1. Un copil este cuprins de un „duh mut“ care „ori unde-l apucă, îl zdrobește și face spume la gură și scrâșnește din dinți și înșepenește.“ (V. 18).

2. Tatăl îngrijorat, după ce l-a purtat fără efect pe la doctori și apostoli, îl aduce la Mântuitorul.

3. Mântuitorul, vindecându-i trupul, arată totodată care este singurul mijloc de prevenire și vindecare completă a boalei, atât pentru trup cât și pentru suflet: *rugăciunea și postul.*

a) Cei mai mulți dintre părinți nu dau îngrijirea sufletească cuvenită copilului, spunând că el e încă „nevinovat“ și că „nu-și dă seama“ de păcat.

Oare copilul nou-născut, descendent din sămânța lui Adam, nu aduce cu sine înclinarea spre păcat? „Că cine va fi curat de înlăcăciune? Nimeni, măcar și o zi de va fi viața lui pe pământ.“ (Iov. 14⁴⁻⁵).

„Că cine fiind muritor va fi fără de prihană, sau cum va fi drept cel născut din femeie?“ (Iov. 15¹⁴; Psalm 50⁶; 57³; Ioan 3⁶.)

Dacă știm că „diavolul, răcnind ca un leu, umblă, căutând pe cine să înghită“ (I. Petru 5⁸) și că „însuși Satana se preface în inger al luminii“ (II. Cor. 11¹⁴), atunci e clar că pierzătorul de suflete nu alege vârsta, ci dă atacul acolo unde rezistența e mai slabă. Nu e nevoie de ani mulți, ca victima să fie mai greu de cucerit, ci numai de: poarta nepăzită a sufletului, de inima necurată și gândul nealtoi cu credință.

Ce grozavă e starea copilului cuprins de acel „duh mut.“ Trupul lui e chinuit. „De multeori l-a aruncat și în foc și în apă, ca să-l piarză.“ (v. 22.) El nu se poate apăra. Puterile lui n'ajung. Sufletul lui e tăcut, ca a unui mort. Nici măcar nu-și poate da seama de primejdie. El suferă, fie din vina părinților — poate un păcat al acestora a trecut asupra lui — fie din pricina medulii viciate, a cărui victimă, neapărată și nesupravegheată este. Și loate acestea „din pruncie.“ (v. 21).

b) Iubirea greșită a părinților, care nu știu stă-tui, muștra și bale la timp, se deșteaptă de obicei la realitate abia atunci, când copilul s'a îmbolnăvit, când „duhul cel mut“ l-a prins în ghtare. Grijă întâr-ziată pricinuește atunci, părinților atâtea lacrimi amare, atâtea alergare și umilire (cum e cazul lui Iair; Mat.

²⁰⁾ Apăr. mitr. Athanasie, pag. 58 și pag. 171—2.

9₁₈₋₂₆; a femeii hananiene: Mat. 15₂₁₋₂₈ etc.) pentru a găsi vindecarea copilului.

„Orice muștrare, la ceasul ei, nu pare că e de bucurie ci de înfristare, dar mai pe urmă dă celor încercați cu ea roadele păcii și ale dreptății.” (Evrei 12₁₁)

Noțiunea de *iubire* cuprinde în sine neapărat și pe aceea de *jerfă*. Cine iubește, acela: veghează, grijește, apără, se luptă pentru cel iubit. Și aceasta o face *neincetat*, ca dușmanul să nu-l aștepte nici pe o clipă adormit, pentru a semăna neghină printre grâu. (Mat. 13₂₅)

Copiii noștri dau pretutindenea în jurul lor de fântâni otrăvite de duhul lumii. Pofta trupului, pofta ochilor și slava lumească îi ispitesc la tot pasul. Fără paza părinților copilul e ca o corabie fără cârmaci.

Diavolul, care „dela început a fost omoritor de oameni” (Ioan 8₄₄), mereu caută să secere înainte de vreme: generația de mâine. Câte ispite nu scoate el în calea linerimii pentru a-o abate Dumineca dela biserică și a șterge din inima ei clocotitoare chipul lui Dumnezeu?

Singura putere ocrotitoare din lume a copilului, în această epocă de încercare, este iubirea veghetoare a părinților. Celce n'o are e ca slăbănogul dela Vitezda care nu avea cine să l bage în scaldătoare (Ioan 5₇.)

Pocăința târzie a tatălui aduce copilul cu „duh mut” la Iisus. E ultiima îndrăzneală dar și suprema nădejde, aureolată de o credință mântuitoare. „Ajută ne nouă, fie-ți milă de noi.” (Mc. 9₂₂). E recunoașterea soartei comune dintre părinte și copil, complectată cu mărturisirea de părinte: „Cred Doamne! Ajută necredinței mele.” (V. 24) Și credința tatălui, renăscută din pocăință, a răscumpărat vindecarea copilului.

c.) Mântuitorul, care a înviat copilul pentru credința părinților (Mat. 9₁₈₋₂₅; Luca 7₁₁₋₁₅), a vindecat sluga pentru credința stăpânului (Mat. 8₅₋₁₃), face sănătos și pe copilul cu „duh mut” pentru credința și pocăința tatălui său. Vedem de aci că viața și sănătatea copiilor au suprema garanție în îngrijirea sufletească ce le-o poartă părinte. Un părinte necredincios își lipsește copilul de supremul mijloc de vindecare, care este putința de a-l „aduce la Iisus”. Pe când copilul rățâcit află totdeauna în iubirea, plină de credință, a părinților ca ea mântuirii. Câtă vreme o mamă se mai roagă și plânge, iar un tată credincios alergă la Iisus, copilul nu e pierdut.

Mântuitorul nu se mulțumește să vindece pe copilul cuprins de „duh mut.” El face totodată cunoscut și secretul vindecării și prevenirii celor mai cumplite boale: Rugăciunea și postul.

Rugăciunea e legarea sufletului de cer. Trupul ni-e și de altcum prea împletit în cele lumesti.

Postul este înfrânarea trupului pentru a ușura sufletului urcarea la cer, la izvorul vindecărilor.

Dar rugăciunea și postul sunt la fel de trebuincioase și copiilor, îndatăce ei pot fi cuprinși de aceleași dureri rele, ca cei adulți.

Copilul crește mare sub lumina pildei. Dacă în casa părintească el n'a cunoscut rugăciunea și postul, de unde să le îndrăgească? Pomul nealtoi, care n'a înflorit primăvara, cum va aduce roade toamna?

Dacă rugăciunea și postul sunt arme atât de puternice împotriva durerilor rele, atunci se cuvine să înzestrăm cât de curând cu ele și pe copiii noștri. Obșnuirea lor cu dănsule va fi cel mai sigur mijloc de a-l deprinde cu ascultarea și supunerea.

„Catedrala întregirii neamului” la Maglavit?*)

de Protopresb Dr. Gh. Ciuhandu
(Sfârșit)

Ardealul nostru își are, aici la Tebea, necropola sa, — cetatea morșilor, prin a cărora jerfă de viață am tins către libertate și lumină.

Și mai are Ardealul încă un monument mare: acela care e semnul încoronării biruinței românești — Catedrala încoronării, cea dela Alba Iul'a. Ardealul este, prin urmare, din destul împodobit sufletește și consolidat prin semnele vieții naționale.

Și, ceea ce trebuie ca de aici, din necropola Ardealului, să se spună întregii suflări românești, este aceea, că — colo mai spre răsărit dela noi, trebuie să se ridice o nouă cetate a sufletului românesc.

„In spre răsărit de soare

„Să fie o biserică mare,

„Cu nouă sfinte altare,

„Toate din mărgăritare.”

Neamul românesc, în totalitatea sa, își are necropola marelui război desrobitor de neam, la Mărășești. Da, la Mărășești, unde în zilele acestea, la cea de a optisprezecea aniversare a bătăliei de acolo, d'asupra locului s'a arătat un fenomen ceresc: soarele înconjurat de cercuri strălucitoare de lumină.

Acest semn ceresc, oricât îl vom privi ca un fenomen natural, ca o arătare firească, el totuși trebuie socotit ca un graiu văzut al Cerului, îndreptat tuturilor Românilor, după cum și la Maglavit Dumnezeu grăiește neamului nostru, pornit pe povârniș, prin ciobanul *Petrache Lupu*, ca oarecând poporului israelitean printr'un alt cioban, care a fost prorocul Amos din Legea Veche.

Mărășești, ori Maglavitul — dece oare nu s'ar ridica, într'unul ori altul din ele, aceea Biserică a Neamului:

„Cu nouă sfinte altare,

„Toate din mărgăritare,

„Cu ușile inferecate,

„Cu ferestrele 'nziuate.!”

Națiunea bulgară, o inimoasă mână de oameni, ca și comitonii noștri de arme din marele războiu, poporul sârbesc — își au catedralele întru cinstea lui Dumnezeu și de mulțumită pentru întregirea neamului lor!

De aici, de lângă gorunul lui Horea și de lângă altarul necropolei Ardealului, cei îngropați aici întreabă, prin glasul meu, opinia publică românească:

— Dece? și până când să mai întârzie zidirea Catedralei întregirii Neamului românesc?

— Dece ieșim, ca și cu de a sila, din tradiția strămoșilor, clifori de biserică ridicate chiar și numai după biruință, răslețe?

— Și, oare, aceia cari au puterea cârmuirii din vreme în vreme asupra acestei, fari, precum și aceia,

*) Predică ținută în 15 August 1915, la hramul bisericii din Tebea.

care au făcut averi fabuloase în vreme ce țara tânjește și se sbucumă în neajunsuri de criză materială și mai ales morală, de ce nu-și însoțesc *autoritatea și averea*, pentru a închina lui Dumnezeu și *Maicii Domnului o ctitorie, nouă și mare și peste veacuri grăitoare, despre recunoștința unui popor întreg, pentru isbândirea idealului său național!*?

— Dece, repet, întârzie această ctitorie, pe care o datorăm lui Dumnezeu și Maicii Domnului, în prag de al căreia sărbătoare de acum nouăsprezece ani în noaptea spre sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului — Trupele noastre, cum spunea întâiul comunicat oficial al Marelui Cartier general român, au atacat frontiera Austro-Ungară.

Iată și prin acest semn săvârșit prin Armata română, biruitoare, mai apoi, ni s'a dat să înțelegem oarecumva: Cu al cui ajutor — Cu al Maicii Domnului adică — am intrat în marele război desrobitor.

Noua și marea ctitorie a Neamului românesc desrobii și întregii, ori unde s'ar ridica ea: la Mărășești, ori la Maglavit, ori chiar în inima țării, pentru a avertiza în toată clipita pe cei ce conduc și vor conduce de acolo destinele neamului — aceea nouă și mare ctitorie va trebui să fie închinată Maicii Domnului, — aceea pe care Biserica ortodoxă o mărturisește: „Zid nobilit, întărirea mântuirii, care sfaturile celor potrivnici le risipește, înfristarea poporului întru bucurie o întoarce, îngrăditoare a cetății, împăratului ajutorătoare în oaste și pentru pacea lumii deapăruri rugătoare.” (Bogorodicița dela Polunoștință);

Aceleia, căreia-i este închinată și Marina Română, armata noastră de pe Mare și de pe Dunăre.

Da, Maicii Domnului să i-se închine și „*Catedrala Intregirii Neamului*”, acolo mai departe, în răsăritul pământului Românesc.

„...în spre Răsărit de soare..

... toate din mărgăritare..

și în ea să șadă Maica Precurată și să cânte:

„Dintr'o carte mare, sfântă

„Cântarea *Heruvimilor*

„Și a *Serafimilor*..

întru ocrotirea Neamului nostru.

Țara și moștenirea sufletească ne sunt în mari primejdii. Deoparte ne amenință hainii de peste frontiere. De alta, lărgoveșii noștri cei cu mâni necurale, cari cu suflete necinstite buzunăresc țara, în chip nerușinat, și risipesc moștenirea noastră sufletească de veacuri și tradiționala cinste românească de până ca ieri.

Numai Maica Domnului mai poate pune stavilă prăpădului ce amenință. Și numai așa dacă și noi vom căuta, prin o viață mai bună, să ne facem vrednici de „Acoperământul”, de ocrotirea Maicii Domnului.. și vom merge pe calea simplelor și sfintelor povești, date nouă prin rostul cloabanului dela Maglavit..

Frați Creștini!

Cu aceste cuvinte de evlavie nefăjărită și profundă încredere în ajutorul Maicii Domnului, și cu cugete de îngrijorare, dar și de bună nădejde, sărbătorim astăzi, aici, pe Maica Domnului, cea întru rugăciuni nedormită și întru folosințe nădejde neschimbată, pe care mormântul și moartea nu o a ținut, mutându-se și cu trupul la Dumnezeu.

Facă Domnul și Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale, care „de pe pământ la ceruri s'a mutat astăzi”, ca rugăciunile noastre să fie bine primite; — ca frații creștini din această comunitate, care dimpreună cu stănta biserică aceasta își prăsnuesc hramul sau pe ocrotitoarea, lor să stea deapăruri străjă credincioasă credinței și iubirei de neam, — și ca neamul nostru ridicându-l fără zăbavă „Catedrala Mântuirii”, să rămână deapăruri sub acoperământul Maicii Domnului, de acum și până în veac. Amin.

Cronică

Misiunile religioase, amintite de d. ministru al Cultelor, că le va pune la cale împotriva rătăcirii stăntite, au fost inactivate în Moldova. Despre decursul lor, dăm câteva cuvinte, după informațiile revistei „Mitropolia Moldovei”. În fruntea misiunilor a fost numit, de d. ministru, părintele prof. Gh. Niculescu dela Iași, având o seamă de colaboratori: clerici și mireni. Felul de a lucra e același, ca misiunile introduse de mai înainte în mitropolia noastră: slujiri sobornicești, predici, conferințe. Bine înțeles, adăugându-se și alte posibilități de lucrare: un corp organizat (pe care noi nu-l avem încă) și conferințe ale Păr. Gh. Niculescu, rostite la radio, pentru țara, la dispoziția cărora încă stau radio-urile. În chipul acesta, contactul sufletesc, lămuritor, este stabilit între popor și propagandiști, cari astfel dispun de mijloace efective. Bunele efecte nici nu întârzie a se arăta. N'ar strica să ne gândim, și noi la înfrirarea unui asemenea misionarism, ajutat efectiv de Stat, și la frontiera noastră de Apus.

Informațiuni.

P. Sf. Sa Părintele episcop Andrei a p'ecat, săptămâna trecută, la Sibiu pentru a lua parte la ședințele fundațiunii Gojdu, a căreia chestiune a fost tranșată, după cât aflăm sumar, cu guvernul maghiar. De acolo va merge la București, în mai multe chestiuni de interes bisericesc.

* *

Căminul Cultural din Revetiș a primit dela Prefectura județului Arad, prin bunăvoința d-lui prefect Dr. I. Groza, un ajutor de 5000 Lei, — o faptă vrednică de toată lauda pentru sprijinirea culturii într'un ținut așa de sărac.

Către Epitropiile parohiale ort. rom. Ru-
găm cu insistență ca să binevoiți a ne administra cos-
tul calendarelor primite dela noi spre desfacere, re-
turnându ne eventualele exemplare nevândute.

Administrația
Tipografiei Diecezane Arad.

On. Oficiu parohial Ghiroda. Vă rugăm a
ne administra suma de Lei 100 costul publicației.

Administrația Rev.

Convocator :

În conformitate cu art. 6 din regulam. pl. Org.
Desp. Asoc. Clerului A. Șaguna, prin aceasta convo-
căm Adunarea Generală a desp. Arad al Asociației
care se va ține în zilele de 8 și 9 Aprilie a. c. în lo-
calul școlii de lângă sf. bis. Catedrală cu următorul :

Program :

Ziua I. Joi 8 Aprilie — la orele 3 p. m.

Misiuni interne cu mărturisirea preoșilor, a pro-
fesorilor-preoși, a funcționarilor bisericești și a absol-
venților de teologie.

Ziua II. Vineri 9 Aprilie — la ora 8—10 a. m.

1. Utrenia împreună cu sf. liturgie și împărțâ
șirea preoșilor.

2. Te-Deum.

La ora 11 a. m.

1. Deschiderea Adunării prin președintele Asoc.
Ioan I. Ardelean paroh.

2. Raport asupra activității pastorale a preoșimei
și a cercurilor religioase din cuprinsul Desp. în an u
1936.

3. Raportul bibliotecarului.

4. Raportul Casarului. Inscrisere de membri.

5. Alegerea alor doi delegași, pe lângă președin-
te, la congresul viitor.

6. Propuneri.

7. Închiderea ședinței.

Arad la 26 Martie 1937.

Ioan I. Ardelean
președinte

Ioan Marșeu
secretar

Publicație de licitație

Pe baza hotărârilor corporațiilor parohiale se
publică licitație pentru pictarea bisericii pe ziua de 28
Martie a. c. orele 11 a. m. în sala de învățământ a
fostei școli confesionale din Ghiroda.

Condițiile de licitație se pot vedea la Oficiul
parohial între orele 10—12 a. m.

Consiliul parohial.

Nr. 2678/1937.

Comunicat

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale
din Eparhia Aradului, li se aduce la cunoștință
Încheierea de mai jos No. 271/1937 a Instan-
ței pentru minori de lângă Tribunalul Caraș,
cu invitarea pentru P. C. Preoși să-și deie
tot concursul la lucrările instanțelor pentru
minori.

Instanța pentru minori

Tribunalul Caraș.

Nr. Eș. 271/1937.

Dos. Nr. Rm. 91/1937.

Oravița, la 20 Februarie 1937.

Obiect : Contribuțiuni sociale pentru asigurarea
măsurilor preventive în luptă contra criminalității și în
interesul minorilor nedelicvenși dar aflați în perico-
moral.

Incheiere

Instanța pentru minori de pe lângă Tribunalul
Caraș.

Conștient de obligațiunea sa impusă prin codul
penal Regele Carol II. și codul de procedură penală
Regele Carol II,

găsește că, măsurile de siguranță și de preven-
țiune aplicabile în interesul minorilor vor avea un
efect salvator numai în cazul dacă cei interesați (pă-
rinții, rudele și însăși societatea creatoare) vor fi în
stare să înțeleagă necesitatea și eficacitatea acestor
măsuri.

Având în vedere, că este un interes uman și
patriotic de a asigura raporturile de colaborare pe
care diferitele societăți de ocrotire, patronaj sau asis-
tență socială le au cu instanțele pentru minori.

Că, în îndeplinirea misiunii sale, instanța minori-
lor are nevoie de un concurs social și indispensabil
în interesul minorilor nedelicvenși dar aflați în pericol
moral.

Având în vedere atribuțiile autorităților administra-
tive cu privire la ocrotirea minorilor și chemarea au-
torităților școlare pentru educarea tineretului.

Având în vedere că este un interes general ca
legile și regulamentele în vigoare să fie respectate,

Că, între altele sunt de remarcă dispozițiunile
umane și înțelepte din legea pentru înființarea oficiu-
lui de educație tineretului român (publ. în Mon. Of.
Nr. 106 din 9 Mai 1934) și a regulamentului acestei
lei,

mai departe : legea administrativă (publ. în Mon.
Of. Nr. 73 din 27 Martie 1936) și în fine :

regulamentul pentru organizarea și funcționarea
societăților de patronaj și a consiliului central de
patronaj (publ. în Mon. Of. Nr. 270 din 19 Noembrie
1936),

pe temelul cărora, instanța pentru minori re-
cearcă autoritățile administrative și școlare compe-
tente ca să binevolască a avea în vedere următoarele
necesități și norme de îndeplinit :

Bibliotecă comunale

Ministerul Justiției Direcțiunea Judiciară prin cir-
culara Nr. 90.768 din 23 Octombrie 1931, a luat o
inițiativă sănătoasă și de o mare importanță, prin

faptul că a dat posibilitatea primăriilor din Ardeal ca organe în materie de tutelă a minorilor, să procure și să primească cărți îndrumătoare și de specialitate în materie de tutelă și ocrotire a minorilor.

Punându-se astfel pe lângă fiecare primărie, baza de a se înființa bibliotecă comunală, se înțelege că acest început trebuie continuat promovând numărul cărților de specialitate și de îndrumare în diferite materii de drept și pentru ocrotirea și salvarea minorilor.

Cărțile astfel procurate se vor pune pentru citit la dispoziția părinților și tutorilor, care se interesează de diferite măsuri de îndrumare și de educație a tineretului.

Primăriile comunale din Județul Caraș în urma măsurilor luate de Prefectură sub Nr. 385/1933 din 11 Ianuarie 1933, au la dispoziția lor cărți intitulate „Dreptul penal al minorilor” precum și „Codul apărării onoarei”. Materialul acestor cărți formează un izvor pentru perfecționarea măsurilor de ocrotire și salvare, aplicabile în interesul minorilor.

Este știut de exemplu că un raport întocmit de notar sau jandarmi cu observarea formelor legale, va avea efect imediat în interesul societății și a minorului avizat,

ori în cazul dacă lipsește îndrumătorul sincer, — cum e o carte de specialitate, — de sigur că, eroarea funcționarilor va avea influență dăunătoare asupra măsurii ce ar trebui luată în interesul acelor interesați.

Conferințe educative

Cu ocazia conferințelor educative și a constăturilor trimestriale reglementate conform art. 90 și 105 din legea administrativă, este de dorit să se dea funcționarilor adunași îndrumări și în materie de ocrotire și de salvare a minorilor.

Notarii comunali astfel pregătiți să țină conferințe lămuritoare, la care să fie invitați în afară de funcționarii primăriei, atât *preoții și corpul didactic*, cât și părinții cari au copii de sub 19 ani.

În cadrul acestor conferințe, să se atragă atențiunea părinților asupra obligațiilor lor de educare și de creștere, pentru că în multe cazuri s'a constatat că minorii s'au stricat din vina sau indiferențismul părinților lor.

Ca subiect de conferințe, — se vor da citire cuprinsului codurilor penale Regele Carol II; mai departe îndrumărilor date de instanța minorilor sau de Tribunalul ca autoritate tutelară, — și infine regulilor de reeducare, de moralizare și de îndrumare stabilite de O. E. T. R.

Concubinajul minorilor

Interesul general al națiunii este ca tineretul conștient să fie bine pregătit și disciplinat pentru a putea îndeplini obligațiunea sa cetățenească și să respecte legile țării.

Art. 446, — din codul penal Regele Carol II, stabilește că: convețuirea în concubinaj a minorilor sub 18 ani, constituie delictul de degenerare a rasei, iar culpabilii de acest fapt vor fi internați într'un institut de educație corectivă pe timp dela unu la trei ani.

Vagabonzii și cerșetorii minori

Fiecare minor este obligat să se ocupe cu munca constructivă, sau să învețe o meserie, potrivit aptitudinilor sale.

Art. 346, — din codul penal Regele Carol II,

stabilește că: comite delictul de vagabondaj, adolescentul care, fără cauză legitimă, a părăsit domiciliul părinților sau tutorului său locul unde era plasat de cei în drept și a fost găsit fie rătăcind fără proeslune sau meserie, fie trăind din desfrâu sau alte, fapte imorale.

Adolescentul care aflându-se în condițiunile de mai sus, a fost găsit cerșind, se face culpabil de cerșetorie.

Culpabilii se vor pedepsi cu închisoare corecțională dela una la 6 luni.

Odihna de noapte

Desvoltarea corporală a minorului necesită odihna de noapte, în care scop minorii trebuie să se întrețină în casa părinților, a tutorului ori a stăpânului lor unde sunt angajați ca ucenici sau servitori.

Este interzis minorului sub etatea de 19 ani să vagabondeze noaptea, să fie găsiți pe străzi, în locurile de petrecere, fără vre-un însoțitor major (rude sau îngrijitor) după orele 21 seara în interval dela 1 Octomvrie până la 15 Aprilie și după orele 22 seara, în intervalul dela 16 Aprilie până la 30 Septemvrie.

Exemplul părinților

Exemplul atrage, deci, în primul rând părinții, trebuie să trăiască o viață morală, să fie conștincioși, religioși, muncitori, iubitori de patrie și gospodari buni, cetățeni indispensabili pentru educarea și creșterea copiilor cari să devie muncitori, sinceri, disciplinați și fii devotați regelui și patriei.

Să se evite cu desăvârșire a se face minorilor promisiuni cari nu pot fi realizate, pentru că un om mincinos și lipsit de caracter, este o ființă regretabilă, apt să întindă corupție.

Procedura în cauzele minorilor

Cauzele minorilor sunt de natură urgentă, ori ce act de procedură trebuie îndeplinit imediat, sau în 24 ore. Dacă există un motiv care ar împiedeca îndeplinirea actului de procedură, cazul se va raporta de urgență instanței pentru minori.

Pe lângă urgență, procedura minorilor are și o natură secretă; prin urmare nu este admisibil — în afară de lucrările oficiale — a comenta sau a divulga în public faptele comise de minori, bine înțeles că această împrejurare nu împiedică pe cei chemați de a îndeplini măsurile lor cu care au fost încredințați de instanța pentru minori.

Conform Art. 293 din codul penal Regele Carol II, comite delictul de divulgare a actelor de procedură secretă și se pedepsește cu închisoare corecțională dela o lună la 6 luni și amendă de 2000 — 5000 lei, acela care publică dăți de seamă asupra ședinței în care se debate un fapt penal săvârșit de un minor, sau care reproduce portretul unui minor urmărit, sau orice altă ilustrație privitoare la aceasta, sau referitor la acele sale penale.

Toate aceste date și necesități dezvoltate mai sus, sunt chemate să deștepte un interes mai accentuat, pentru rezolvarea problemei servind astfel ocrotirea și salvarea minorilor nedelicvenți, dar aflați în pericol moral.

Judecătorul minorilor,
(ss) Dr. C. Nesselrode.

- Grețier,
(ss) Gh. I. Popescu.